

MÜHENDİSLİK VE MİMARLIK HAFTASI ÜZERİNE

15 Ekim 2001

BASINA VE KAMUOYUNA

2001 yılı Mühendislik ve Mimarlık Haftası nedeniyle bir açıklama yapan TMMOB Başkanı Kaya Güvenç, savaşa, uluslar arası sermaye kuruluşlarının dayattığı politikalara karşı, barışı, demokrasiyi, üretimi ve ulusal politikaları savunarak, "mücadelemize kararlılıkla devam etmemizin sonucunda ülkemizin geleceğinin daha aydınlık olacağına ve bu sonuçta halkının hizmetinde olan mühendis ve mimarlarımızın çok önemli bir rol oynayacağına" inandıklarını belirterek, mühendislerin ve mimarların haftasını kutladı.

Her yıl olumsuz koşullarda da olsa Mühendislik Mimarlık Haftasını kutluyoruz. Bu yıl ülkemizin en derin ekonomik krizine ek olarak, insanlığı ve halkımızı ciddi risklerle karşı karşıya bırakan savaşın gölgesi var. Bu yıl savaşa karşı barışın sesinin kesilmek istenmesi amacıyla uygulanan yeni yasakların ve hak sınırlamalarının gölgesi var. Bu yıl son günlerde büyüklükleri açıklanan 2002 yılı bütçesinin karamsarlığı var.

Bütün olumsuz koşullara karşın, mesleğini uygulamak isteyen, mesleğini uygularken halkına hizmet etmeyi hedefleyen, bunun karşılığında da üstlendiği sorumluklara uygun, insanca bir yaşama elverecek bir gelir düzeyi bekleyen ve sayıları dört yüz bine yaklaşan meslektaşlarımızın Mühendislik Mimarlık Haftasını kutluyoruz.

Yaşadığımız dünyada gelişmiş ülkelerle gelişmemiş ülkeler arasındaki gelir uçurumu her geçen gün daha da derinleşmektedir. Geri kalmış ülkelerin halkları yoksulluk hatta büyük çoğunluğu açlık sınırının altında yaşamlarını sürdürmek zorunda kalmaktadırlar. Gelişmiş ülkeler ise, kendi ülkelerindeki gelir bozukluğunu görmezlikten gelerek, egemenliklerini dünyanın ve yaşamın her alanına yaymak istemektedirler. Dünya, uluslar arası tekellerin ve bu tekellerin arkasındaki ülkelerin boyunduruğunda yaşatılmak istenmektedir.

Bu koşullarda 11 Eylül'de ABD'deki saldırılarda insanların öldürülmesi nasıl bir insanlık suçunu oluşturmuşsa, açlıktan, ilaçsızlıktan insanların ölmesi de aynı şekilde bir insanlık suçudur. Hele de terörle mücadele bahanesiyle bir halkın üzerine bombalar yağdırılması, bir ülkenin saldırı hedefi haline getirilmesi kabul edilebilir bir şey değildir. Aslında, bu son saldırı emperyalist sistemin krizini çözmek için bir fırsat olarak değerlendirilmektedir. Nitekim, terörü cezalandırmak amacı taşıdığı söylenen bu saldırının artık coğrafi bir sınırının ya da zaman süresinin olmadığı açıkça belirtilmektedir. Bu koşullarda, komşularıyla, geri kalmış ülkelerle bu haksız yeni dünya düzenine karşı politikalar geliştirmesi gereken ülkemizin, bu saldırıların yanında yer alması, hele de asker desteği vermesi, halkımızın çıkarları ile bağdaşmamaktadır. Türkiye bu maceradan uzak kalmalıdır. Saldırı alanına asker gönderme kararı alınmalıdır.

Ülkemizin mühendisleri ve mimarları da insanlık dışı olan savaşa karşıdır. Bu karşı oluş, insanların refahlarının yükselmesine katkı anlamını taşıyan mesleğimiz nedeniyle de geçerlidir: bizler, üretilmesine katkıda bulunduğumuz ve insanlığın ortak malı olan

teknolojilerin ve ürünlerin, insanların öldürülmesinde değil, daha güzel yaşamasında kullanılmasını istiyoruz, bunun mücadelesini veriyoruz.

Ülkemizin en ağır ekonomik krizini yaşadığı bir dönemde, savaşa destek vermesi insanlık suçuna ortak olmaktan başka, halkımıza yeni sıkıntılar yaşatacaktır. Nitekim, büyüklükleri açıklanan 2002 yılı bütçesi bunun bir kanıtıdır. Bu bütçe de, son yıllarda gördüğümüz anlayışın bir devamıdır: bir borç ödeme planıdır. Yatırıma kaynak ayırmayan, üretime olsa da olur olmasa da olur anlayışıyla bakan, çalışanların sorunlarını görmezlikten gelerek krizin faturasını çalışanlara yükleme programıdır. Elde edilmiş haklara tecavüz etmeyi planlayan bir belgedir.

Bugün 2001 yılı Mühendislik Mimarlık Haftasının ilk günü. Bu hafta boyunca, bütün örgütümüzle ülkemizin sorunlarını, mesleğimizin sorunlarını tartışacağız, çözüm önerileri geliştireceğiz.

Geçen yüzyılın başlarından itibaren örgütlenen ve yasal bir statüye kavuşmak için çabalamış mühendis ve mimarların, TMMOB Yasasının 1954 yılında kabulünden sonra toplanan ilk Genel Kurulunun tarihlerini Mühendislik ve Mimarlık Haftası olarak anmaktayız. Bundan 47 yıl önce, ülkemizde yaklaşık sekiz bin mühendis ve mimar, 10 Oda ve yaklaşık 15 uzmanlık alanı vardı.

O günler 2. dünya savaşı sonrasının hızlı gelişme dönemi idi. Ne yazık ki, o günlerde benimsenen dışa bağımlı kalkınma politikalarının bir sonucu olarak bugünlere geldik. Özellikle de 24 Ocak kararları ve 12 Eylül ile birlikte, bu politikalar, ülkemizi uluslar arası sermayeye tam teslim etmeye dönüştü. Bu politikaların sonuçları çalışanlara ve bütün halkımıza olduğu gibi mühendislere ve mimarlara da olumsuz yönde yansıdı.

Savaş içinde olan bir dünyada, üretimsiz, yatırımsız, demokrasisi sınırlanan bir ortamda, bir ülkede mühendis ya da mimar olmak zor.

Gelişmiş ülkelerle gelişmemiş ülkeler arasındaki gelir eşitsizliklerine ek olarak, araştırma geliştirme ve diğer mühendislik etkinlikleri gelişmiş ülkelerde ve çok uluslu şirketlerin bünyelerinde yoğunlaşmaktadır. Bu durum bir yandan gelişmemiş ülkelerde mühendislik mimarlık mesleğinin uygulanmasına engel olmakta bir yandan da beyin göçünün ortamını oluşturmaktadır. Bu duruma karşın, siyasi iktidarın hizmetlerin serbest dolaşımı konusunda ısrarcı olmasını anlamamız mümkün değildir.

Bizler, ülkemizin kalkınmasında ve halkımızın refah düzeyinin yükselmesinde baş rolü oynayan mesleklerin arasında yer alıyoruz. Bizler, insanların içinde yaşadıkları fiziki mekanları, kullandıkları ve tükettikleri ürünleri ve hizmetleri planlayan, tasarlayan, üreten ve işleten bir mesleğin mensuplarıyız. Bizler, insanların daha güzel bir dünyada yaşaması için bilimi ve tekniği kullanan bir mesleğin mensuplarıyız. Ama siyasi iktidarların bize uygun bulunduğu ekonomik ve mesleki konum, ne eğitimimizle, ne üstlendiğimiz sorumluluklarla uyum içinde değildir.

Bugün, ülkemizdeki mühendislerin ve mimarların sayısı dört yüz bine yaklaşmıştır. Her yıl bu sayıya yirmi bin eklenmektedir. Oysa, son bir yılda, 50 bini aşkın mühendis ve mimar, işini kaybetti ya da bürosunu, işyerini kapattı. Bu meslektaşlarımız, krizden önce de işsiz olan mühendislerin ve mimarların kervanına katıldılar. İşli olan meslektaşlarımızın ücret düzeyleri ise yoksulluk sınırının altında. Ve bu ücretler her geçen gün daha da azalıyor. Son on yılda

gerçek ücretlerimiz yarı yarıya azaldı. 1991’de, kamuda çalışan ve yirmi yıllık deneyimi olan bir meslektaşımızın ücreti ancak dört kişilik bir ailenin asgari geçim standardını yakalayabiliyordu. Bugün ise aldığımız ücret asgari geçim standardının ancak yarısını karşılıyor. 1967’de aldığımız ücretlerin satın alma gücünü korumak için, şimdi aldığımız ücretin dokuz - on katı ücret almamız gerekiyor.

Hükümet, kamuda çalışan meslektaşlarımızın ekonomik durumlarını düzelterek, kurumlar arasındaki ücret dengesizliklerini gidereceğine söz vermesine ve bu konularda yetki almasına rağmen hiçbir şey yapmadı, yapmıyor. Çünkü, hükümetin çalışanların durumlarını düzeltmek gibi bir önceliği bulunmuyor.

Çünkü siyasi iktidarların öncelikleri, bu ülkeyi IMF, Dünya Bankası, Dünya Ticaret Örgütü, AB, vb. oluşumların ve kuruluşların çıkarlarıdır.

Özellikle son yirmi yıldan bu yana, ülke ekonomisi uluslar arası para sermayesine ve ona eklenmiş yerli sermayeye bütünüyle teslim edilmiştir. Ulusal bilim - teknoloji - sanayileşme politikalarını belirlemekten bütünüyle vazgeçilmiştir. Yatırımlar durmuştur. Sanayimizin temel rekabet gücü ucuz işgücüne çevrilmiştir. Uluslar arası işbölümüne boyun eğilerek, ülkemiz taşeronlaştırılmıştır. Araştırma geliştirmenin adı bile unutulmuştur. Tarım, hayvancılık, ormancılık, madencilik de aynı politikalara teslim edilmiştir. Ülkemiz tarım ürünleri ithal eden bir ülke haline getirilmiştir. Kıt ve değerli bir kaynak olan toprağın yağmalanması sürmektedir. Hazine arazileri haraç mezat satılmaya çalışılmaktadır. Tasarruf hakkı topluma ait olan doğal kaynaklarımız uluslar arası yabancı sermayeye peşkeş çekilmektedir.

Kentlerimiz, ulusal, bölgesel planlamalarla bilime ve tekniğe dayalı, kültürel varlıklarımızı koruyacak bir anlayışla kurulmak ve geliştirilmek yerine, arsa rantlarının yok edici hareketlerine terk edilmektedir. İmar aflarının, kaçak yapılaşmanın nelere mal olduğu göz ardı edilerek Hazine Arazilerinin satışını düzenleyen yasayla yeni bir örtülü af getirilmektedir. Öte yandan da, bir kamu hizmetini daha özelleştirecek, denetimsizliği kurumsallaştıracak olan Yapı Denetimi Yasası uygulanmak istenmektedir.

Doğal kaynaklarımızdan çevreye, enerjiden ulaştırmaya, vb. hiçbir alanda ulusal politikardan söz edilmemekte, bütün düzenlemeler uluslar arası sermayenin direktifleriyle yönlendirilmektedir. Başta enerji ve haberleşme olmak üzere, kaynaklarımız ve tesislerimiz özelleştirme adı altında, yok pahasına tekelere peşkeş çekilmekte, bu olay uluslar arası tahkim düzenlemeleriyle de güvence altına alınmaktadır. Bu anlayışa karşı çıkanlar ise baskılarla susturulmaya çalışılmaktadır. Demokrasinin sınırlarının çalışanlar lehine, halkımız lehine genişletilmesi yönünde kayda değer bir girişim bir yana, yeni baskı önlemleri alınmaktadır. Hazırlanışındaki demokratik katılım eksikliğine ve yetersiz içeriğine karşın, kısmi bir iyileştirme anlamına gelebilecek Anayasa değişikliğinin ise, milletvekillerinin ücret zammıyla neden gerçekleştirildiği ortaya çıkmıştır.

Yargı kararlarına rağmen, yöre halkının kesin reddine rağmen, çevre açısından riskler taşıdığı belli olan Bergama altın işletmesi yabancı bir tekelin çıkarları doğrultusunda işletilmektedir. Kimi basın mensupları da, kamu oyunu aydınlatmak iddiasıyla yaptıklarını söyledikleri programlarda, Bergama’da siyanürlü altına karşı çıkan Bergama köylüleri ile Bergama mücadelesine destek verenlerin çarpmışa gerilmesine katkıda bulunmaktadır.

Mühendis ve mimarlar, 1954 yılından bu yana örgütlülüğü hızla artan ve 23 odaya mensup, 50 uzmanlık alanındaki 220.000 üyeye ulaşan TMMOB çatısı altında, bu olumsuz koşullara karşı mücadelelerini yükseltmektedirler. Bu yıl da, Mühendis ve Mimarlık Haftasında ülkemize dayatılan politikalara ve mühendis ve mimarlarını gözden çıkartan anlayışlara karşı dayanışmamızı ve örgütlülüğümüzü güçlendirmek için, bağımsız ve demokratik bir Türkiye'nin yaratılması için bir arada olacağız.

Tüm olumsuzluklara karşın,

- İnsanlığın daha güzel, barış içinde bir dünya yaratacağına olan inancımızla,

- Mücadelemize kararlılıkla devam etmemizin sonucunda, ülkemizin geleceğinin daha aydınlık olacağına ve alınacak bu sonuçta halkının hizmetinde olan mühendis ve mimarlarımızın çok önemli bir rol oynayacağına olan inancımızla,

Ülkemizin kalkınması ve halkımızın mutluluğu için belirlenecek ve uygulanacak ulusal politikalarımızda, mühendislik ve mimarlık hizmetlerinin önemini bir kez daha vurguluyor ve meslektaşlarımızın Mühendislik ve Mimarlık Haftasını kutluyoruz.

Kaya Güvenç

Yönetim Kurulu Başkanı